



శ్రీ-వేదవ్యాసాయ నమః

శ్రీమద్-ఆద్య-శంకర-భగవత్పాద-పరంపరాగత-
మూలామ్మాయ-సర్వజ్ఞ-పీఠమ్
శ్రీ-కాంచీ-కామకోటి-పీఠమ్
జగద్గురు-శ్రీ-శంకరాచార్య-స్వామి-శ్రీమర-సంస్థానమ్

భీష్మ-తర్వణమ్

గంట విశ్వాపసుః మకరః గం మాఘ-శుక్ల-అష్టమీ

26.01.2026

భీష్ములవారు ఆజన్మ అస్థిలిత బ్రహ్మాచారి. తండ్రి సుఖం కోసం తన సుఖాన్ని త్యాగంచేసిన మహాతుడు. తనకున్న ఇచ్ఛామృత్యురక్తి ద్వారా ఉత్తరాయణ మాఘశుక్లాష్టమి దాకా ప్రాణాలునిలుపుకొని, ఈ శుభతిధినాడు దేహత్యాగము చేసిన మహావైరాగ్యసంపన్నుడు. బ్రహ్మాచర్యాప్రతము వలన భీష్మునికి సంతానములేనందున, ఆ మహానీయునికి మాఘశుక్లాష్టమి నందు తర్వణ-అర్ఘ్యప్రదానములు ఇచ్చుట మన భారతీయుల కర్తవ్యము. లోగాక్షి స్ఫుర్తి ప్రకారము ఇట్లా విధిగా తర్వణాదులు ఇచ్చిన పుణ్యము వెయ్యి విప్రోత్తములకు అన్నదానము చేసిన పుణ్యముతో సమానము.

అష్టమీదివసే చైవ భీష్మతర్వణమాచరేత్ |
దద్యాత్ ప్రదద్యాద్ భీష్మాయ తర్వణం ప్రతివత్సరమ్ ||

తేన తర్వణమాత్రేణ సహస్రద్విజభోజనే |
యత్పులం కథితం సద్మిస్తదవాహోత్యసంశయః ||

శుక్లాష్టమ్యాం తు మాఘస్య దద్యద్విష్మాయ యో జలమ్ |
సంపత్సరకృతం పాపం తత్పణాదేవ సశ్యతి ||

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

9884655618

8072613857



vdspsabha@gmail.com



vdspsabha.org

బ్రాహ్మణాద్యశు యే వర్ణః దద్యర్భష్టాయ నో జలమ్ |
సంవత్సరకృతం తేషాం పుణ్యం నశ్యతి సత్తమ్ ||

ఇట్లు మాఘశుక్లాష్టమినాడు భీష్ములవారికి విధిగా తర్వణాదులు ఇవ్వని వాడు తాను ఆ సంవత్సరములో చేసుకున్న పుణ్యమంతా పోగోట్టుకున్నవాడు అవుతాడు అని పద్మపురాణపు హెచ్చరిక. కాబట్టి భీష్మతర్వము తప్పనిసరి అయిన కర్తవ్యము.

ప్రాతఃకాల నిత్యకర్మానుష్టానము అయిన తరువాత ఈ తర్వణవిధిని అనుసరించవలెను.

ఆచమనమ్ | శుక్లాంబరథరం + శాంతయే | ప్రాణాయమః |

మమోపాత్తసమస్తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శుభే శోభనే ముహూర్తే అద్య బ్రహ్మణః ద్వీతీయపరార్దే శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వతమన్యంతరే అష్టావింశతితమే కలియుగే ప్రథమే పాదే జంబూద్వీపే భారతవర్షే భరతభుందే మేరోః దక్షిణే పార్శ్వే అస్మిన్ వర్తమానే వ్యాపహరోకణాం ప్రభవాదీనాం షష్ఠ్యాః సంవత్సరాణాం మధ్యే విశ్వామసు-నామ-సంవత్సరే ఉత్తరాయణే హేమంత-బుతో మకర-మాఘ-మాసే శుక్ల-పక్షే అష్టమ్యం శుభతిథో ఇందువాసరయుక్తాయామ్ అశ్వినీ-నక్షత్ర (రథ:ఎం)యుక్తాయాం సాధ్య-యోగ (ఎం:ఎర; శుభ-యోగ); శుభ-యోగ; శుక్ల-యోగయుక్తాయాం భద్రా-కరణ (ఎం:ఎం; బవ-కరణ)యుక్తాయామ్ ఏవం-గుణ-విశేషణ-విశిష్టాయామ్ అస్యామ్ అష్టమ్యం శుభతిథో మమోపాత్తసమస్తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం భీష్మష్టమీ-పుణ్యకాలే భీష్మతర్వణమ్ అర్థాదానం చ కరిష్యాః

జీవత్తితాఖపి కుర్మీత తర్వణం యమభీష్మయోః

(తండ్రి బ్రతికి ఉన్నవారు కూడా యమ-భీష్మ తర్వణాదులు ఇచ్చుట కర్తవ్యము.)

తండ్రి బ్రతికి ఉన్నవారు కూడా యమ-భీష్మ తర్వణాదులు ఇచ్చుట కర్తవ్యము. ఇట్లేవారు బ్రహ్మయజ్ఞ పితృతర్వణ విధానమును అనుసరించి, యజ్ఞోపవీతమును ఎడమ బొటనవేలుకి చుట్టుకొని, పితృతీర్థముగా నీటితో జలతర్వణము చేయవలెను. తండ్రి కాలంచేసినవారు యజ్ఞోపవీతమును అపసవ్యముగా ఎడమచేతిలోకి వేసుకొని పితృతీర్థముగా నీటితో మరియు నల్లనువ్వులతో తిలతర్వణము ఇవ్వవలెను.

ఉదకదానమంత్రః—

వైయాఘ్రుపాదగోత్రాయ సాంకృత్యప్రవరాయ చ |
గంగాపుత్రాయ భీష్మాయ ప్రదాన్యేలహం తిలోదకమ్ |
అపుత్రాయ దదామ్యేతత్ సలిలం భీష్మవర్షణే ||

భీష్మం తర్వయమి।

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

9884655618

8072613857

vdspsabha@gmail.com

vdspsabha.org

ఈ క్రింది మంత్రములతో ముమ్మార్చు అర్ఘ్యప్రదానము చేయవలెను. ఈ సందర్భములో సంధ్యావందన అర్ఘ్యప్రదాన రీతినే అనుసరించవలెను.

సత్యపతాయ శుచయే గాంగేయాయ మహాత్మనే|
అర్ఘ్యం దదామి భీష్మాయ సోమవంశోద్భవాయ చ||

భీష్మాయ నమః ఇదముర్ఖ్యమ్ | భీష్మాయ నమః ఇదముర్ఖ్యమ్ | భీష్మాయ నమః ఇదముర్ఖ్యమ్ |

వసూనామవతారాయ శంతనోరాత్మజాయ చ|
అర్ఘ్యం దదామి భీష్మాయ ఆజన్మబహుచారిణే||

భీష్మాయ నమః ఇదముర్ఖ్యమ్ | భీష్మాయ నమః ఇదముర్ఖ్యమ్ | భీష్మాయ నమః ఇదముర్ఖ్యమ్ |

ప్రార్థనా

భీష్మః శాంతనవో వీరః సత్యవాదీ జితేంద్రియః|
ఆభిరద్భిరవాపోతు పుత్రవోత్రోచితాః క్రియాః||

ఈ శోకముతో భీష్మప్రార్థన చేయవలెను.

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వ
బుద్ధ్యత్మనా వా ప్రకృతేः స్వభావాత్ |
కరోమి యద్యత్ సకలం పరస్నే
నారాయణాయేతి సమర్ప్యయామి||

అనేన మయా కృతేన భీష్మాప్తమీ-పుణ్యకాలే భీష్మతర్పణేన పరమాత్మా సుప్రీతః సుప్రసన్నో వరదో భవతు॥